

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

2

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 2. – 716 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Тупікова Тетяна Валеріївна ФУНКЦІОНУВАННЯ КОЛЬОРОПОЗНАЧЕНЬ У СЕРЕДНЬОВЕРХНЬОНІМЕЦЬКІЙ МОВІ	601
Швелідзе Лідія Дмитрівна КЕЙС-МЕТОД ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПРАВНИЧІЙ ОСВІТІ	603
Шевченко-Бітенська Олена Валентинівна НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ МОВЛЕННЯ ДОНАЛЬДА ТРАМПА ТА КАМІЛИ ГАРИС ПІД ЧАС ПЕРЕДВИБОРЧИХ ДЕБАТІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.	605
Mykola E. Alexeyev AN AVENUE TO PLAIN LANGUAGE IN LEGAL ENGLISH	608
Ksenia Kovalova THE CONCEPT OF FABRIC AS A CONCEPTUAL METAPHOR	611
Лесневська Катерина Вікторівна РОЛЬ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.	613

СЕКЦІЯ 25. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ЛІНГВІСТИКИ ПРАВА ТА ЗМІ

Мамич Мирослава Володимирівна КОНТЕНТ ВИДАННЯ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВПЛИВУ НА СУСПІЛЬСТВО.	615
Кісельова Анастасія Андріївна ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ НЕФІЛОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ.	618
Назаренко Оксана Миколаївна ДУХОВНА ІДЕНТИЧНІСТЬ НАЦІЇ В ЕТНОЛІНГВІСТИЧНОМУ АСПЕКТІ	620
Томчаковський Олександр Георгійович ПОЛІКОДОВИЙ VS КРЕОЛІЗОВАНИЙ ТЕКСТ	623

СЕКЦІЯ 26. ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Колкутіна Вікторія Вікторівна ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАСОБІВ ПОЕТИКИ У СТРУКТУРІ МІЖНАРОДНОГО СТОРИТЕЛІНГУ	625
Макаренко Олександр Юрійович, Макаренко Наталія Анатоліївна ПЕРЕШКОДЖАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЖУРНАЛІСТА В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.	628
Маляренко Тетяна Анатоліївна ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДУ СИТУАЦІЙНОГО АНАЛІЗУ У КОМПЛЕКСНИХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	631
Скалацька Олена Віталіївна СУЧАСНІ ФОРМИ ЦИРОВИХ МЕДІА.	633
Грушевська Юлія Андріївна ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ МОВЛЕННЄВИХ НОРМ ЯК АТРИБУТ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ	636
Червінчук Аліна Олегівна РОЛЬ КОНСТРУКТИВНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ У ВИСВІТЛЕННІ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ВОЄННОГО ЧАСУ	638
Чубук Олег Леонітович НАЙНЕОБХІДНІШІ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕДІЙНИКІВ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.	641
Літвінчук Ірина Сергіївна РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЖУРНАЛІСТИЦІ: ЗАГРОЗА ЧИ МОЖЛИВІСТЬ	643

мації» [3, с. 14]. Таким чином, як бачимо, сьогодні відходить на другий план те, що було головним для журналіста донедавна і протягом десятиліть – написання текстів. У цифровому середовищі текст більше не є домінуючим форматом, тож журналіст має вміти працювати з мультимедійним контентом, бути гнучким, технологічно обізнаним і здатним поєднувати традиційні навички з діджитал-інструментами. Наразі цінуються вміння орієнтуватися в соціальних мережах і онлайн-інструментах для створення контенту для різних типів медіа, аналізувати великі масиви даних, орієнтуватися на аудиторію медіа. Паралельно з цим, значної ваги останнім часом набувають навички координатора, менеджерські, організаційні здібності. У «цифрову епоху» журналістика зазнала трансформації, що вимагає від журналістів адаптації до нових викликів, розуміння нових трендів, зокрема, таких, як штучний інтелект, віртуальна реальність, блокчейн.

Варто розуміти, що вітчизняній журналістиці «турбуватися» про наявність означених вище компетенцій доречно як на етапі підготовки майбутніх медійників – при формуванні їхніх загальних і фахових компетентностей – так і що називається в процесі виконання функціональних обов'язків в редакційному повсякденні – шляхом опанування нових технологій, інструментів, проведення професійного навчання тощо.

Список використаних джерел:

1. Які знання та навички будуть найнеобхіднішими для медійників у 2025 році? *Медіамейкер*. URL: https://www.instagram.com/p/DFVtBULtt2X/?img_index=6&igsh=MnlrNGY4dW94dDF1
2. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : колективна монографія / за заг. ред. д. н. із соц. ком. В. Е. Шевченка ; Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ, 2017. 234 с.
3. Крецу І. Н., Гузун М., Василик Л. Підручник з крос-медіа / пер. Ана Лехінтан та ін. Bonn ; Sibiu : Schiller Publ. House, 2015. 140 с.

Ключові слова: технології, журналіст, компетентності, медіа, цифрові інструменти.

Keywords: technologies, journalist, competencies, media, digital tools.

Літвінчук Ірина Сергіївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри журналістики, кандидат юридичних наук*

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЖУРНАЛІСТИЦІ: ЗАГРОЗА ЧИ МОЖЛИВІСТЬ

Сучасна журналістика зазнає значних змін під впливом технологій, і однією з ключових інновацій є штучний інтелект (ШІ). Його використання у сфері ме-

дія викликає як захоплення, так і занепокоєння. З одного боку, ШІ значно прискорює обробку даних, допомагає в автоматизації рутинних завдань і покращує персоналізацію контенту. З іншого боку, він може стати інструментом маніпуляцій, створювати фейкові новини та витіснити журналістів із професії. Крім того, виникають питання щодо етичності застосування ШІ у створенні новинного контенту, адже автоматизовані алгоритми не мають людської інтуїції та критичного мислення.

Оскільки роль медіа у суспільстві є надзвичайно важливою, необхідно детально розглянути всі аспекти впровадження штучного інтелекту. Як саме він змінює журналістику, які переваги та загрози несе його використання, а також які перспективи має взаємодія між журналістами та технологіями – ці питання потребують всебічного аналізу.

Сьогодні ШІ активно застосовується в журналістиці для збору, аналізу та створення новин. Наприклад, алгоритми Reuters Lynx або Heliograf від The Washington Post можуть автоматично генерувати короткі новини на основі структурованих даних, таких як спортивні результати або фінансові звіти. Крім того, технології штучного інтелекту використовуються для персоналізації новинних стрічок – сервіси Google News, Instagram або Facebook ШІ підбирають контент відповідно до вподобань користувачів, аналізуючи їхню поведінку в мережі.

Ще одним важливим напрямком є боротьба з дезінформацією. ШІ допомагає у фактчекінгу, автоматично перевіряючи твердження у статтях і публікаціях у соцмережах. Це особливо важливо в епоху постправди, коли маніпулятивні матеріали швидко поширюються та впливають на громадську думку.

Штучний інтелект поступово змінює ландшафт сучасної журналістики, відкриваючи нові можливості для розвитку галузі. Оскільки він здатний ефективно обробляти великі обсяги даних та автоматизувати рутинні завдання, журналісти отримують більше часу для творчої роботи та аналізу. Ці технології не лише покращують швидкість обробки інформації, а й сприяють її глибшому осмисленню та персоналізації контенту, що є важливим аспектом для медіа в умовах сучасного інформаційного середовища.

Переваги використання ШІ в журналістиці полягають у ряді аспектів, які можуть покращити якість та ефективність журналістської діяльності.

Одна з головних переваг штучного інтелекту – це автоматизація рутинних завдань. Журналісти можуть витрачати більше часу на аналітичні розслідування, тоді як ШІ буде генерувати прості новини, аналізувати великі масиви даних та складати звіти. Наприклад, фінансові та спортивні огляди часто пишуться за допомогою алгоритмів, що дозволяє значно прискорити процес публікації матеріалів.

Ще один важливий аспект – швидкість обробки інформації. ШІ здатний аналізувати новини в реальному часі, визначати головні теми та навіть прогнозувати розвиток подій. Це може стати корисним інструментом для редакцій великих медіакомпаній, які прагнуть першими повідомляти про важливі події.

Штучний інтелект також покращує якість журналістських розслідувань. Алгоритми можуть обробляти тисячі документів, знаходити приховані зв'язки між людьми чи організаціями та виявляти потенційні корупційні схеми. Це особливо важливо для розслідувальної журналістики, де часто доводиться працювати з великими масивами інформації.

Попри очевидні переваги, штучний інтелект також створює ряд викликів. Один із найбільших ризиків – втрата робочих місць у сфері журналістики. Автоматизовані системи здатні створювати контент без участі людини, що може призвести до скорочення штатів у редакціях.

Ще однією проблемою є можливість маніпуляцій та упередженості в алгоритмах. Оскільки ШІ навчається на основі існуючих даних, він може відтворювати та посилювати стереотипи, що вже є в медіа. Наприклад, якщо алгоритм використовує певні джерела інформації з політичним ухилом, він може поширювати їхні наративи, не перевіряючи фактичною точністю.

Також виникає питання відповідальності за контент. Якщо статтю створив алгоритм, хто відповідатиме за її достовірність? Чи можна вважати автоматично згенерований текст журналістським матеріалом? Це питання стає особливо важливим в умовах швидкого розвитку технологій і необхідності збереження журналістських стандартів.

Регулювання використання штучного інтелекту в медіа – один із ключових викликів найближчого майбутнього. Деякі країни вже починають розробляти закони, що регулюють відповідальність за автоматизований контент, проте поки що ця сфера залишається недостатньо врегульованою.

Майбутнє журналістики, ймовірно, буде пов'язане із синергією між людьми та штучним інтелектом. Найкращим рішенням може стати співпраця, коли ШІ допомагає журналістам обробляти дані, а люди залишаються відповідальними за аналіз та інтерпретацію інформації. Таким чином, можна поєднати швидкість і точність алгоритмів із критичним мисленням та етикою професійних журналістів.

Штучний інтелект є потужним інструментом, який може як покращити, так і ускладнити роботу журналістів. Він допомагає автоматизувати процеси, покращує аналітику та прискорює обробку інформації, проте водночас створює нові етичні та професійні виклики. Найважливішим завданням є знаходження балансу між технологічними можливостями та збереженням журналістських стандартів. Людина повинна залишатися головним гарантом достовірності інформації, використовуючи ШІ як помічника, а не заміну професійної журналістики.

Список використаних джерел:

1. Воронова В. О., Сидоренко О. М. Штучний інтелект у сучасних медіа: виклики та перспективи. Київ : Видавництво «Наукова думка», 2023. 312 с.
2. Ковальчук О. В. Фейки у сучасних медіа: ідентифікація та нейтралізація. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 3. С. 45–51. URL: <https://journals.urau>

3. Петренко М. І. Технології впливу на масову свідомість в умовах інформаційної гібридної війни. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2021. № 5. С. 112–119. URL: <https://journals.urau.ua>
4. Семенюк І. В. Автоматизація журналістики: роль штучного інтелекту у створенні новинного контенту. *Інформаційний простір*. 2023. № 2. С. 67–73.
5. Харченко Л. Г. Етичні аспекти використання алгоритмів у журналістиці. *Журналістика і масові комунікації*. 2022. № 4. С. 88–95.

Ключові слова: штучний інтелект, обробка даних, майбутнє журналістики, технології в медіа.

Keywords: content, media transformation, digital era, digital transformation, media adaptation.